Ulkoasiainvaliokunta

Keskiviikko 5.5.2021 klo 11.00—12.30

Läsnä
puheenjohtaja Mika Niikko ps
varapuheenjohtaja Erkki Tuomioja sd
jäsen Paavo Arhinmäki vas
jäsen Eva Biaudet r (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12)
jäsen Inka Hopsu vihr (9, 10, 11, 12)
jäsen Saara Hyrkkö vihr
jäsen Johannes Koskinen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Tom Packalén ps
jäsen Jaana Pelkonen kok
jäsen Mikko Savola kesk
jäsen Ville Tavio ps (11, 12, 13, 14, 15)
jäsen Anne-Mari Virolainen kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12)
varajäsen Jouni Ovaska kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12)
varajäsen Arto Satonen kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Tiina Larvala
valiokuntaneuvos Jonna Laurmaa

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 12 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston selvitys: EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan sekä puolustusyhteistyön kehittäminen; Eurooppa-neuvoston 15.12.2016 seuranta

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 3/2017 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 8/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 17/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 22/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 24/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 25/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 26/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 28/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 5/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 7/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 14/2018 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 24/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 33/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 35/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 8/2019 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 10/2019 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 5/2021 vp

Merkittiin saapuneeksi puolustusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. UTPJ 5/2021 vp - UTP 3/2017 vp

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Valtioneuvoston selvitys: Puolustusvoimien osallistuminen kansainväliseen harjoitusyhteistyöhön vuonna 2021

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 21/2020 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 1/2021 vp

Merkittiin saapuneeksi puolustusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. UTPJ 1/2021 vp - UTP 21/2020 vp

5. Valtioneuvoston selvitys: Suomen osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 7/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi puolustusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. UTP 7/2020 vp

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Ulkoasiainneuvosto puolustusministerikokoonpanossa, Euroopan puolustusviraston ministerijohtokunta ja EU:n satelliittikeskuksen ministerijohtokunta 6.5.2021

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 30/2021 vp
Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 30/2021 vp ; A 6

Valmistelu

Merkittiin valiokunnalle jaetuksi: puolustusministeriön tavoitemuistio 21.4.2021.

Kirjallinen menettely 3.5.2021

7. Valtioneuvoston selvitys: EU:n turvallisuus- ja puolustusyhteistyön strateginen arviointi ja ohjaus (strateginen kompassi)

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 11/2020 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 8/2021 vp ; A 7
Liiteasiakirja EU:n turvallisuus- ja puolustusyhteistyön strateginen arviointi ja ohjaus eli strateginen kompassi
Valtioneuvoston UTP-jatkokirjelmä UTPJ 8/2021 vp

Jatkokirjelmä UTPJ 8/2021 vp - UTP 11/2020 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten puolustusvaliokuntaan jatkokirjelmän UTPJ 8/2021 vp - UTP 11/2020 vp.

8. Valtioneuvoston selvitys: EU:n Lähi-idän rauhanprosessin (MEPP) erityisedustaja

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 7/2021 vp ; A 8

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta, kunnes asiasta on tehty neuvoston päätös.

Kirjallinen menettely 27.4.2021

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

9. Valtioneuvoston selvitys: Naton ulkoministerikokous 23.-24.3.2021

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 2/2021 vp ; A 9

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta muistion käsittelyssä.

Kirjallinen menettely. Asian valmistelu on ollut kirjallisessa menettelyssä 19.3.2021

Raportointi

Valiokunta merkitsi saapuneeksi: ulkoministeriön raportti 12.4.2021.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- yksikönpäällikkö Sari Rautio, ulkoministeriö
- lähetystöneuvos Hanna Heikkilä, ulkoministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

10. Valtioneuvoston selvitys: Kertomus Suomen valtionhallinnon osallistumisesta kumppanuusyhteistyöhön Naton kanssa vuonna 2020

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 4/2021 vp

Liiteasiakirja ulkoministeriön muistio 26.3.2021

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- yksikönpäällikkö Sari Rautio, ulkoministeriö
- lähetystöneuvos Hanna Heikkilä, ulkoministeriö

- yksikön johtaja Otto Saxén, puolustusministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

11. Valtioneuvoston selvitys: Ennakkotieto ulkoasiainvaliokunnalle ja puolustusvaliokunnalle

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 8/2021 vp ; A 11

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta, kunnes asiasta tiedotetaan julkisesti.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten puolustusvaliokuntaan.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- yksikönpäällikkö Sari Rautio, ulkoministeriö
- ulkoasiainsihteeri Jouni Hirvonen, ulkoministeriö
- neuvotteleva virkamies Tiina Raijas, puolustusministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

12. Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta

Valtioneuvoston selonteko VNS 7/2020 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta ; A 12

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Kappale 4: Ed. Virolaisen esityksestä ja ed. Tuomiojan lisäyksin muokattiin kappaleen viimeinen virke kuulumaan seuraavasti: ”EU:n Venäjä- ja Kiina-politiikan yhtenäisyyden vaaliminen on tästä Suomelle ja koko Euroopalle tärkeä esimerkki.”

Kappale 5: Hyväksyttiin ed. Virolaisen esityksestä ja ed. Ovaskan muokkauksin kappaleen loppuun uusi virke: ”Valiokunta katsoo, että Suomen on osallistuttava aktiivisesti keskusteluun strategisesta autonomiasta ja sen vahvistamisesta sekä vaikutuksista EU:n transatlanttisiin suhteisiin, joita valiokunta pitää tärkeinä.”

Kappale 6: Poistettiin kappaleen kolmannelta riviltä ed. Virolaisen esityksestä sana ”oikeasti”.

Kappale 9: Korjattiin ed. Tavion esityksestä kappaleen ensimmäinen virke kuulumaan seuraavasti: ”Ulkoasiainvaliokunta pitää tärkeänä sitä, että kun määräenemmistöpäätöksenteosta YUTP:ssa käydään keskustelua, pidetään huolta myös pienten valtioiden vaikutusmahdollisuuksista ja pidetään keskustelussa rinnalla rakentavan pidättäytymisen käytön mahdollisuus.”

Kappale 16: Korvataan kappaleen toiseksi viimeisin virke seuraavalla virkkeellä, joka tehtiin ed. Hopsun ehdotuksesta ja keskustelun sekä ed. Biaudet’n muokkausehdotusten pohjalta: ”Suomelle on tärkeää, että EU:n kauppasopimuksissa otetaan huomioon sopimusten vaikutukset ympäristöön, kestävään kehitykseen, työ- ja ihmisoikeuksiin, tasa-arvoon sekä naisten ja tyttöjen oikeuksiin (mukaan lukien seksuaalioikeudet) liittyviin kysymyksiin ja edistää näiden huomioimista yritysten arvoketjuissa.”

Kappale 22: Lisättiin ed. Virolaisen esityksestä sekä keskustelussa tehtyjen muokkausesitysten pohjalta seuraava teksti sanojen ”soveltamiseen liittyvistä kysymyksistä” perään: ”On tärkeää kehittää yhteistä ymmärrystä siitä, mitä Lissabonin sopimuksen 42.7-artikla EU:n turvatakuista käytännössä tarkoittaa ja selkeät prosessit sen käyttöönottamiseksi”.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

13. EU–Intia-päämieskokous 8.5.2021

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 34/2021 vp
Liiteasiakirja julkilausumaluonnos

Valmistelu

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- pääministeri Sanna Marin
- EU-asioiden alivaltiosihteeri Jari Luoto, valtioneuvoston kanslia
- EU-asioiden alivaltiosihteeri Jori Arvonen, valtioneuvoston kanslia
- kansainvälisten asioiden erityisavustaja Lauri Voionmaa, valtioneuvoston kanslia

Merkittiin selvitys saaduksi.

14. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 7.5.2021 klo 11.30 (virallinen etäkokous)

15. Muut asiat

-

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Tiina Larvala